

BÚCSÚ A VÁSÁROKTÓL

A búcsú a vásároktól majdnem csak annyiban különbözik, hogy némileg más a portéka. Az áruszortiment. Meg hát a fizetőeszköz azonos ugyan – bizony, az alább leírt történések idején még a régi jó csehslavák korona –, de az előbbi eseményen kapjuk, az utóbbin pedig költjük.

Ez így nyilván némi magyarázatra szorul.

Kezdjük a búcsúval.

Reggel azzal búcsúzik el tőlem anyám, hogy ha verekedésbe keveredek, haza se menjek. Ahogy beteszem magam mögött az ajtót, mormogok rá valami ravaszon kétértelműt, és elszánt ábrázattal indulok keveredni. Nagy elánnal veszem az irányt a katolikus istenháza felé, vadonatúj sötétkék öltönyöm zakóját fél kézzel átvetve vállamon.

A templomkertben már jó pár korombeli siheder összeverődött – egyelőre még csak az szónak az „egybegyűlt” értelmében. Az igazi nagyágyúk talán még el se indultak, vagy csak most baktatnak a későbbi tetthely irányába, zsebre vágott kézzel, lazán, komótosan, mégis kellő balsejtelmet sugározva. Ünneplő műszálas pantallójuk farzsebéből hosszan kilóg az akkortájt elmaradhatatlan rikító színű, fröccsöntött műanyag fésű.

Én akkortájt már csak életkoromból kifolyólag se tartozhattam az igazi favoritok közé, se a magasságom, se a testsúlyom nem volt megfelelő, se a rossz híremet nem sikerült még kellően megalapoznom. Mi tagadás, rám fért egy kis tuning. Ezért hát úgy döntöttem, a

balsejtelem-sugárzásomban tapasztalható hiányosságokat ellensúlyozandó, egy vészjósólóan vérpiros fésűvel vétezem fel magam.

Amikor minden mérvadó személyiség megérkezett a sekrestye elé, kezdődhetett a ministránsválogató.

Halkan jegyzem csak meg, a ministránsi posztok betöltésére irányuló hallatlan érdeklődést nem csupán az Isten szolgálatának leküzdhetetlen vágya motiválta, volt benne némi anyagiasság is. A ministrálás ugyanis meglehetősen jövedelmező tevékenység volt. A litániákért járt a legkevesebb: a gyalogministránsok három koronát kaptak a perselypénzből, a csengőt kezelő ötöt. Vasárnapi misén a négy gyalog egyenként öt, a csengettyűs tíz, az úrfelmutatásnál és az áldozásnál segédkező főministráns pedig tizenöt koronát tehetett zsebre, míg ünnepnapokon az egyes tételek akár harminc százalékkal is megnőhetnek. A temetéseket a gyászoló család állta, úgyhogy az összeg erősen változó volt, de felső határa a csillagos ég. A körmenet viszont mindennél jobban fizetett, a négy baldachinos, a keresztvivő és a füstölős szakította a legtöbbet, de a többiek se jártak rosszul.

A búcsúhoz persze körmenet is tartozott. Meglehetősen nagy volt tehát a tét a sekrestye előtt sorakozó suhancok számára.

Anyagilag is, de nem csak úgy. A presztízis szempontjából is sokat számított, ki milyen posztra verekszi be magát. Egy befutó hely a bandában is jócskán megemelte az ember rangját, és magasabb szintre léphetett a hierarchiában.

Hogy az meg ugyan mire jó?! Ha voltak is homályos sejtéseink erről, akkor még igazából nem tudtuk, nem éreztük át a körülmény kozmikus léptékének megfelelő mélységben, hogy bizony, bizony, minden mögött a nőt kell keresni.

Ott volt, ugye, például a szomszédék lánya, Varga Anni, aki mindig a leánykoszorú kelletős közepén virított. Anni olyan intenzitással volt képes virítani, hogy a látótávolság pere méig, sőt, kicsivel talán még azon is túl, minden suhanc hátán futkosott a hideg. Ő volt az első, akit feleségül akartam venni, de meg-

úsza. Hát, bizony egyáltalán nem volt mind-egy, hogy a füstölővel, a kereszttel vagy csak a baldachin egyik tartórúdjával a kezemben pillant-e meg. Mint ahogy nyilván számára sem lehetett közömbös, hogy a fruskakoszorú kellős közepéből vagy a többedik sor széléről futkostatja-e rajtunk a hideget.

Vagy a második szerencsés jelölt, Hegedűs Zsuzsi, akinek a ragyogás volt a specialitása. Ezt akkora tökélyre vitte, akkora hőhatást keltve volt képes ragyogni, hogy néhány utcahossz, kilenc-tíz házfal, de még egy atombunker se biztosított védelmet vele szemben. Ha Zsuzsi elmosolyodott, merthogy mindig egy ellenállhatatlan mosollyal indította be azt az esztelen ragyogást, az ember fiának a feje búbjától a talpáig verejtékfolyamok kezdtek kacskaringózni a bőrén, és az a legkevesebb, hogy le kellett sütnie a szemét, de jobban tette, ha beásta magát, mint egy frontkatona. No, hát az a mosoly se húzódhatott meg szerényen az utolsó sorban, az is a csitrikoszorú gyűjtőpontjában követelt magának helyet.

Molnár Laci nem gatyázott sokat, ahogy meglátott a teljesen esélytelenek alkotta hevenyészett sor mellett tettetett unottsággal és félig sem hiteles lazasággal a kovácsoltvas kerítésre támaszkodni, egyszerűen odajött hozzám, és szó nélkül lekevert egyet.

Évek óta Molnár Laci volt a ministránsválogató legesélyesebbje, és a rivális banda vezére. Legalább egy fejjel magasabb volt, jó néhány kilóval nehezebb, izmosabb, a híre pedig, ha lehet – ha lehetett volna! –, még a valóságos elvetemültségénél is baljóslatúbb.

Ha minden lazaságomat latba vetve támaszkodtam is azon a kerítésen, a szemem sarkából láttam ám, hogy felém közelít, és a lépései súlyából, a kézfeje tornáztatásából meg ragadozószeme éles villanásából a stratégiájának a lényegét is nyomban össze tudtam rakni: nem hajlandó a plebsszel, a vékony dongájú, tyúkmellű, pizskafakarú, beszari népséggel foglalkozni se, hanem egy súlycsoporttal feljebbről indít.

Nyomban izzadságcseppek ütöttek át keletnémet dederingemen, és talán éppen ez volt a szerencsém. A hőhatás ugyanis Zsuzsira emlékeztetett. Zsuzsiról nyomban eszem-

be jutott Varga Anni is, kettejükről pedig a süldőlyányok egész izzasztva didereggető, minden földi jóval kecsegtető serege.

Hanyagul zsebre vágott kézzel álltam a kacéran kacarászó, hajfürtjeiket kihívóan ideoda dobáló kis bestiák gyűrűjében, megmosolyogva fölöttébb hízelgő, ám kissé még ügyetlen flörtölésüket, amikor az ökölcsapás célt ért.

Molnár Laci meg se várta a hatást, sarkon fordult, és már indult is a következő áldozat felé. Ha nem annyira biztos a dolgában, láthatta volna, hogy a jól elhelyezett ütéstől meg se inogtam, még csak a bonviváni szerepkörömből se estem ki igazán, és hogy műbőr lakkcipőm, a felém irányuló szende szempilla-rezegtetések irtózatos felhajtóerőitől hajtvamár az ülepe felé tart.

Molnár Laci csak akkor sejtette meg a baromi nagy lebögésnek reá leselkedő, ráadásul teljesen váratlan helyről érkező veszélyét, amikor a lakkozott műbőr mélyen a farpofái között lelt enyhelyet, nyilván némi billiárdhatást is kiváltva a golyói tekintetében.

A domináns hím hétrét görnyedt, és egy fél percig úgy maradt. Én meg támaszkodtam nyugodtan tovább.

Aztán lassan felemelkedett, rám villantotta vérben úszó hiúszemét, felém lépett, karját hátralendítette, egész inas, rugalmas teste ijéként megfeszült, és rettenetes erővel a kovácsoltvas kerítés egyik vasvirágának szirmai közé csapott. Merthogy én közben oldalra léptem. Mentő vitte be a járási kórház sebészetére.

Így lettem keresztthordozó. És egy ropogós, Jan Žižka huszita vezért ábrázoló huszonöt koronással gazdagabb.

Ez a huszonöt korona képezte a vásárban papírvirág-lövésre szánt tőkém alapját, merthogy egy tízes otthonról is járt erre az alkalomra. És hogy a papírvirág minek az alapját

volt hivatott képezni? No, ugyan mi lehetett még az olcsó bóvli mögött is?!

Igen.

Már csak abban nem voltam biztos, Anni-e vagy Zsuzsi.

No jó, a lövöldére már meglett volna a tőkém, de hogy célba találok-e, az, bizony, nem csak rajtam múlott. Már napokkal a vásár kezdete előtt eljártam tanulmányozni a céllövöldét. Gyanús volt, hogy az igazán jó lövésznek számító srácok se gyakran találták el a hurkapálcikát. Aki bármikor simán leszed egy verebet az eperfa legtetejéről, hogyhogy két méterről sorozatosan elvétí a célt?! Az a hír járta, valahogy manipulálták a légpuskákat, hogy mindegyik másképp hord félre, és még cserélgetik is őket, nehogy valaki kiismerje egyiket-másikat.

Nem volt más megoldás, belső információt kellett szereznem, bármi áron.

A mutatóványosok csehek voltak, és a ringlispíles házaspárnak volt egy Jitka nevezetű, hozzám hasonló korú lánya, aki a céllövöldében is gyakran besegített. Úgy láttam, a konspirációs rendszerben ő a gyenge láncszem. Élénkvrös hajú, erősen szeplős arcú „gyívka” volt, hatalmas zöld szemekkel. Mondanom sem kell, cseh vagy akár szlovák nyelvtudás híján csak igen nehezen tudtam vele szót érteni. Szót érteni tulajdonképpen nem is, bár a „lány” cseh megfelelőjét később tőle tanultam meg. Viszont két-három napig olyan hevesen metakommunikáltunk, hogy a vásár előtti estén nagyobb nehézség nélkül sikerült nekidöntenem a lövölde oldalának.

Szép, szép (de minimum csinos) – kergették egymást a gondolatok a fejemben –, no de hogyan tovább?! Elképzelni se tudtam, miként kérdezzek rá a trükkre. Jitka, mintha csak olvasott volna a céllövölde és a szíve legfelsőbb titkai között kergetőző gondolataimban, végül magától mutogatta el, merre hord az a puska, amelyet majd másnap a kezembe nyom.

Gondban voltam, mert azt hittem, arra számít, neki célzok, neki lövök, őt borítom majd be papírvirággal.

Tévedtem. Jitka sokkal őszintébb és sokkal önzetlenebb vagy nagyságrendekkel agya-

fúrta volt, mint gondoltam. Jól tudta, milyen szerepkör az övé – végül is maga vállalta fel –, és azt is, hogy mi következik ebből: most már nem viselkedhet epekedő hódolóktól övezett királykisasszonyként. Vagyis a papírvirág nem neki jár.

Amikor másnap Varga Anni kíséretében először jelentem meg a céllövölde pultjánál, rám kacsintott, és már adta is a megbeszélte légpuskát, amely erősen balra és lefelé hordott. Számolva ezzel tíz lövésből hét telitalálatot sikerült bevinnem, ami kimagaslóan jó eredménynek számított. Az első virágot Jitka felé nyújtottam. Ő egy pillanatig se habozott – elvette, és a mellettem álló Varga Anni hajába tűzte, aki zavart mosollyal, meglepetten nézett körbe. Aztán amikor Anni a papírvirágcsokorral a karján eltűnt – mintegy elvirított – a tömegben, előkerítettem Zsuzsit is, és neki is lőttem hét szál papírvirágot. Most már kilenc lövésből is sikerült. Micsoda szerencséd van, csicseregte némileg erőltetett kacérsággal Zsuzsi, majd a legszenvtelenebb hangján megköszönte a virágokat, és sietősen tovarogyogott.

Volt valami a levegőben. Nem, nem a sültkolbász, a cukorvatta meg a szilvórium illat-egyvelegére gondolok. Se nem a mindenén áthatoló sugárzások kiváltotta pillanatnyi hőhatásokra. Hja, a hőérzet igencsak viszonylagos és fölöttébb változékony! Valami sokkal természetesebb, valóságosabb és igazibb töltötte most ki köröttünk a légköbmétereket.

Nem futkosott hátamon a hideg, verítékfolyamok se hömpölyögtek a testemen. Semmi földöntúli, semmi megfoghatatlan, semmi eksztatikus. Csak valami határtalan nyugalmat éreztem szétáradni magamban. Elkértem Jitkától a puska, és maradék pénzemet letettem elé a pultra. Ellövöldöztem mindet, csak úgy vaktában.

Hogy, hogy nem, egy találat mégis besikerült. Átvettem a vérvörös papírrózsát, aztán Jitka hajába tűztem. Ő segítőkészen lehajította a fejét, aztán amikor felemelte, arcának minden szeplőjét egyszeriben átrendezve rám mosolygott. Boldog volt. Boldog voltam én is.

Nem érdekelt már a közszemlére kirakott portéka. Akkor se, és azóta se.

Örökre elbúcsúztam a vásároktól.